

B9-0307/2021

2.6.2021

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Tarybos ir Komisijos pareiškimų

pagal Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį

Visuotinės COVID-19 grėsmės įveikimas: PPO TRIPS sutarties netaikymo poveikis COVID-19 vakcinoms, gydymui, įrangai ir gamybos pajėgumų didinimui besivystančiose šalyse
(2021/2692(RSP))

Sara Matthieu
Verts/ALE frakcijos vardu

**Europos Parlamento rezoliucija „Visuotinės COVID-19 grėsmės įveikimas: PPO TRIPS sutarties netaikymo poveikis COVID-19 vakcinoms, gydymui, įrangai ir gamybos pajėgumų didinimui besivystančiose šalyse“
(2021/2692(RSP))**

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi COVID-19 pandemija yra precedento neturinti pasaulinė ekstremalioji situacija ir problema, sukėlusį pražūtingų padarinių sveikatai ir ekonomikai visame pasaulyje; kadangi vis dar atsiranda naujų ir labiau užkrečiamų viruso atmainų, kurios sukelia pražūtingas užsikrėtimų bangas mažų ir vidutinių pajamų šalyse;
- B. kadangi COVID-19 nusineša vis daugiau žmonių gyvybių: pasaulyje patvirtinta daugiau kaip 167,3 mln. atvejų, o daugiau kaip 3,5 mln. žmonių, kaip žinoma, mirė;
- C. kadangi iš naujausių empirinių duomenų matyti, kad realus pandemijos poveikis siekia nuo 7 iki 13 mln. papildomų mirties atvejų visame pasaulyje;
- D. kadangi, be didžiulio žuvusiųjų skaičiaus, 10 proc. pacientų visame pasaulyje jaučia ilgalaikius COVID-19 padarinius, dėl kurių liga tampa lėtine, o tai gali lemti darbo vietos praradimą, skurdą ir bendrą akivaizdų socialinį ir ekonominį pažeidžiamumą, ypač šalyse, neturinčiose tinkamų socialinės apsaugos sistemų¹;
- E. kadangi per rekordiškai trumpą laiką buvo sukurtos ir patvirtintos naudoti kelios vakcinos, kuriomis pradėta skiepyti gyventojus ir siekiama sukurti kolektyvinį imunitetą;
- F. kadangi nuo 2021 m. birželio mėn. pradžios pasaulyje buvo suleista mažiausiai 1,8 mlrd. COVID-19 vakcinų dozių; kadangi 29 skurdžiausiose šalyse, kuriose gyvena apie 9 proc. pasaulio gyventojų, buvo suleista tik 0,3 proc. visų vakcinų dozių;
- G. kadangi besitęsianti COVID-19 ekstremalioji situacija paskatino imtis įvairių iniciatyvų, kuriomis siekiama pašalinti visuotinio masto skirtumus, susijusius su prieiga prie su COVID-19 susijusių vakcinų, terapinių vaistų ir įrangos, įskaitant iniciatyvas, kuriomis siekiama apjungti pažangius viešuosius pirkimus, pavyzdžiui, priemonę COVAX, arba teikti finansavimą, rinkti aukas ar atidėti tam tikrų daugiašalių nuostatų dėl intelektinės nuosavybės vykdymą;
- H. kadangi nuo 2021 m. gegužės 25 d. pagal priemonę COVAX daugiau kaip 100 šalių buvo skirta tik 71 mln. vakcinų dozių – tokio kiekio vos pakako 1 proc. visų šių šalių gyventojų, o dėl eksporto apribojimų Indijoje prognozuojamas 190 mln. vakcinų dozių

¹

<https://www.ons.gov.uk/news/statementsandletters/theprevalenceoflongcovidsymptomsandcovid19complications>

trūkumas;

- I. kadangi pagal Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) steigimo sutarties IX straipsnį PPO ministrų konferencija išskirtinėmis aplinkybėmis gali nuspręsti atidėti tam tikrus įsipareigojimus, nustatytus PPO sutartyse, pvz., Sutartyje dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba (TRIPS sutartis); kadangi sprendime dėl leidimo atidėti įsipareigojimus turi būti nurodytos tokį sprendimą pagrindžiančios išskirtinės aplinkybės, tokio leidimo taikymui galiojančios sąlygos ir diena, iki kurios galioja įsipareigojimų atidėjimas; kadangi įsipareigojimų atidėjimus, suteiktus ilgesniam negu vieni metai laikotarpiui, PPO ministrų konferencija turi peržiūrėti kiekvienais metais, kol baigiasi jų terminas; kadangi pagal PPO teisinės nuostatas sprendimą dėl leidimo atidėti įsipareigojimus bendru sutarimu turi priimti visi PPO nariai, o nepavykus pasiekti bendro sutarimo sprendimas gali būti priimamas trimis ketvirčiais daugumos balsų;
- J. kadangi 2020 m. spalio mėn. Indija ir Pietų Afrika pateikė pasiūlymą dėl PPO TRIPS sutarties įsipareigojimų atidėjimo (IP/C/W/669), o 2021 m. gegužės mėn. atlikta jo peržiūra (IP/C/W/669/1 red.); tam pritarė 63 šalys; kadangi 2021 m. gegužės 5 d. Jungtinių Valstijų prekybos atstovas paskelbė pareiškimą, kuriame išreikštas palaikymas deryboms dėl COVID-19 vakcinoms taikomų TRIPS sutarties taisyklių atidėjimo;

I. Greito COVID-19 pandemijos suvaldymo svarba

1. yra labai sunerimęs, kad COVID-19 pandemijos mastas nemažėja nepaisant pažangos, pasiektos skiepijant, ypač išsivysčiusiose šalyse; yra labai susirūpinęs dėl epidemiologinės padėties keliuose pasaulio regionuose, ypač Pietų Azijoje ir Lotynų Amerikoje;
2. apgailestauja dėl to, kad tarptautinė bendruomenė buvo visiškai nepasirengusi kovoti su grėšiančia nauja visuotine pandemija, nepaisant to, kad pastaraisiais metais žymūs ekspertai ir PSO ne kartą apie ją įspėjo, ir nepaisant pastarojo meto nerimą keliančių pavojaus signalų, pvz., SARS-CoV-1; be to, atkreipia dėmesį į neigiamas pastaruosius dešimtmečius vykdytos griežtos taupymo politikos pasekmes, kurios labai paveikė viešąsias investicijas į sveikatos sektorių ir galiausiai pakenkė ne vienos šalies pajėgumams ir pasirengimui kovoti su staiga užklupusia ekstremaliaja sveikatos situacija;
3. yra labai susirūpinęs dėl pranešimų iš Indijos, kuriuose teigiama, kad krematoriumai ir laidojimo vietos negali susidoroti su didžiuliu lavonų skaičiumi, trūksta deguonies atsargų, todėl pacientai miršta, dūsta, o vilties netekusios šeimos plėšia tiekimo linijas ir ligonines; labai apgailestaudamas pažymi, kad tokia padėtis buvo visiškai nuspėjama, nes prieš keletą savaičių ar mėnesių tokia pati padėtis susiklostė Lotynų Amerikoje, kurios keliose šalyse krizė taip pat yra sustiprėjusi, o prieš tai – ir Šiaurės Amerikoje, Europoje ir Artimuosiuose Rytuose;
4. griežtai pabrėžia, kad įprastinės veiklos scenarijus nėra išeitis; todėl pabrėžia, kad tarptautinei bendruomenei tenka pagrindinė ir neatidėliotina misija – suvaldyti COVID-19 pandemiją; akcentuoja, kad priemonių šiai padėčiai spręsti yra, o tai rodo, kad nesiimama bendrų veiksmų krizei įveikti; akcentuoja, kad būtina imtis taisomųjų

veiksmų, siekiant sumažinti humanitarinės katastrofos, nuo kurios kenčia visas pasaulis, mastą; primena Europos Komisijos pirmininkės U. von der Leyen deklaraciją, pagal kurią COVID-19 vakcinoms turėtų būti laikomos visuotinė viešąja gėrybe; atkreipia dėmesį į tai, kad būtina vienodai atsižvelgti į kitus esminius medicinos reikmenis;

5. atkreipia dėmesį į tai, kad norint paskiepyti 70 proc. pasaulio gyventojų (tai apytikslė riba, kurią reikia pasiekti norint sukurti kolektyvinę imunitetą), reikia 11 mlrd. dozių, tačiau pagaminta tik nedidelė šio kiekio dalis; yra susirūpinęs dėl to, kad, TVF teigimu, pasauliniu gamybos mastu šis tikslas nebus pasiektas, nes iki metų pabaigos tikimasi pagaminti tik 6 mlrd. dozių;
6. labai susirūpinęs pažymi, kad didžioji dalis išsivysčiusiose šalyse gaminamų COVID-19 vakcinoms dozių iki šiol daugiausia buvo gaminamos arba vartojimui šalies viduje, kaip tai daroma JAV, arba vartojimui šalies viduje ir eksportui į kitas išsivysčiusias šalis; šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad tik apie 10 proc. viso ES pasaulinio eksporto buvo išvežta į mažiau išsivysčiusias šalis ir kad didžioji dalis ES pagamintų dozių buvo parduota EBPO šalims;
7. pabrėžia, kad pagal dabartines prognozes, susijusias su gamyba ir finansavimu, numatoma, kad pasiskiepijusių žmonių skaičiaus atotrūkis ir toliau didės ir pasieks aukščiausią lygį 2021 m. pabaigoje, kai rodikliai skirsis beveik 50 procentinių punktų, o tai lems tikrą visuotinę vakcinų apartheidą; pabrėžia, kad prieš skirtumams sumažėjant, jie gali dar labiau padidėti, nes pagal optimistinius vertinimus numatoma, kad tokie skirtumai bus panaikinti tik 2023 m.;
8. labai apgailestauja dėl to, kad iš pradžių buvo planuota, jog naudojant pasaulinius vakcinų gamybos pajėgumus vakcinoms daugiausia bus tiekiamos Vakarų rinkoms; susirūpinęs pažymi, kad numatoma, jog pagal priemonę COVAX (pagrindinę daugiašalę iniciatyvą, kurią vykdant vakcinoms tiekiamos globaliesiems Pietums) bus gauta tik 2 mlrd. dozių, o tai atitinka 20 proc. viso 92 skurdžiausių šalių poreikio; tačiau pažymi, kad, neatsižvelgiant į likusių 80 proc. šių šalių gyventojų aprėpties klausimą, atrodo, kad net ir šio įsipareigojimo įvykdymas yra platus vidutinės trukmės laikotarpio užmojis, atsižvelgiant į pastarojo meto pasiūlos trūkumą ir eksporto apribojimus Indijoje;
9. pabrėžia, kad vakcinoms yra vadovėliuose aprašytas atvejis, kai tam, kad būtų pasiektas didelis teigiamas išorinis poveikis, reikia užtikrinti laisvą viešųjų paslaugų teikimą nacionaliniu ir pasauliniu lygmenimis; pažymi, kad išsivysčiusiose šalyse visi piliečiai yra skiepijami nemokamai; pažymi, kad būtų etiškai neteisinga, jei šis principas nebūtų taikomas daug skurdesniems besivystančių šalių gyventojams; todėl primygtinai reikalauja, kad kiekvienas pasaulio gyventojas gautų nemokamas vakcinas, kai tik jos bus pagamintos;
10. pabrėžia, kad, remiantis dabartiniais skaičiavimais, priemonė COVAX turėtų būti finansuojama papildomomis 75–150 mlrd. JAV dolerių dotacijomis, atsižvelgiant į vakcinoms dozės kainą; pažymi, kad geriausiu atveju toks finansavimas sudarytų mažiau nei 0,4 proc. bendro G 7 šalių BVP, arba tik 3,8 proc. to, ką G 7 šalys savo nuožiūra išleido fiskalinėms skatinimo priemonėms reaguodamos į COVID-19 krizę 2020 m.;
11. atkreipia dėmesį į tai, kad tokiomis iniciatyvomis, kaip priemonė COVAX, buvo sukurti

į paklausą orientuoti mechanizmai, kuriais nesprenžžiama visuotinių gamybos pajėgumų nepakankamumo problema; atkreipia dėmesį į tai, kad tokiu būdu jie galiausiai ima konkuruoti su kitais suinteresuotaisiais subjektais, visų pirma, didelių pajamų šalimis, pagal eiliškumo principą, o pasiūla išlieka ribota, nes nėra integruotos pasaulinės gamybos pajėgumų didinimo visame pasaulyje strategijos;

12. pabrėžia, kad kuo daugiau laiko skiriama visuotiniam kolektyviniam imunitetui sukurti, tuo didesnė tikimybė, kad naujos COVID-19 viruso atmainos, nuo kurių dabartinės vakcinos apsaugo ne taip veiksmingai, išplis visame pasaulyje; atkreipia dėmesį į tai, kad galimybė reguliariai ar net kasmet kurti ir tiekti su COVID-19 susijusias vakcinas tampa reikšminga; tačiau susirūpinęs pažymi, kad, esant dabartiniams suvaržymams, tokia situacija reikštų, jog dabartinis visuotinis disbalansas egzistuos toliau;

II. Kliūčių, trukdančių didinti pasaulinę vakcinų, gydymo būdų ir įrangos pasiūlą, šalinimas, siekiant įveikti besitęsiančią pandemiją

13. žavisi precedento neturintiu greičiu, kuriuo farmacijos įmonės sugebėjo sukurti COVID-19 vakcinas, ir technologiniais pasiekimais, kurie leido tai padaryti; kartu pabrėžia, kad pagrindinis vaidmuo tenka viešojo sektoriaus ištekliams ir valstybės finansuojamiems akademiniam tyrimams, kurie, naudojant *ex ante* lėšas ir dideles subsidijas moksliniams tyrimams ir plėtrai, taip pat didelio masto išankstines pirkimo sutartis, farmacijos įmonėms leido sumažinti riziką visoje vakcinų vertės grandinėje;
14. pabrėžia pagrindinį sveikatos priežiūros darbuotojų, pacientų, nuo COVID-19 pasveikusių asmenų ir plačiosios visuomenės, dalyvavusios atliekant klinikinius tyrimus ir vykdant kitą mokslinių tyrimų ir plėtros veiklą, susijusių su skirtingais terapiniais vaistais ir vakcinomis, indėlį; todėl mano, kad inovacijos, kuriomis grindžiamos šios vakcinos, neturėtų būti privatizuojamos taikant išimtines intelektinės nuosavybės teises arba joms neturėtų būti taikomos technologijų perdavimo kliūtys; todėl susirūpinęs pažymi, jog numatoma, kad, priešingai nei „AstraZeneca“, įsipareigojusi gaminti pigiai, „Pfizer / BioNtech“, „Moderna“ ir „Johnson & Johnson“ iš COVID-19 vakcinų tiekimo uždirbs labai reikšmingą kiekį pelno;
15. atkreipia dėmesį į Vakarų vakcinų gamintojų pranešimą, paskelbtą per 2021 m. gegužės 21 d. pasaulinį aukščiausio lygio susitikimą visuomenės sveikatos klausimais, kad iki 2022 m. pabaigos mažiausiai išsivysčiusioms šalims jie planuoja pristatyti 1,3 mlrd. vakcinos dozių grynąja kaina ir „mažomis kainomis“ kitoms besivystančioms šalims, tačiau pabrėžia, kad šios iniciatyvos iš esmės nepakanka;
16. pabrėžia, kad vienintelis būdas išvengti nulinės sumos konkurencijos dėl riboto vakcinų kiekio yra nuolat didinti pasaulinius vakcinų ir kitų su sveikata susijusių visuotinių viešųjų gėrybių tiekimo pajėgumus;
17. taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad tokia dinamika rodo, jog labdara grindžiamas požiūris, pagal kurį, išsivysčiusioms šalims patenkinus savo poreikius, yra pažadamas finansavimas arba atlikusios vakcinų dozės, siekiant neapibrėžtu laiku patenkinti vargingiausiųjų poreikius, nėra veiksmingas ir teisingas visuotinis požiūris į dabartinės krizės sprendimą;
18. atkreipia dėmesį į tai, kad Indijos ir Pietų Afrikos, taip pat pirmaujančių mokslo žurnalų

ir pilietinės visuomenės organizacijų pateiktame prašyme suteikti leidimą atidėti TRIPS sutarties įsipareigojimus pateikti išsamūs dokumentai ir įrodymai, įrodantys, kad dabartinė daugiašalė intelektinės nuosavybės teisių apsaugos sistema yra kliūtis COVID-19 krizei įveikti, ir kad esamos PPO TRIPS sutarties lankstumo galimybės, grindžiamos procedūriniu požiūriu sudėtingomis, atskiroms šalims ir produktams taikomomis ir išankstinėmis derybomis su patentų savininkais, nebuvo tinkamos siekiant kovoti su ankstesne visuotine ekstremaliąja sveikatos situacija ir nėra tinkamos dabartinei situacijai spręsti;

19. be to, pažymi, kad, kaip matyti iš ankstesnės patirties, įgytos įgyvendinant esamas lanksčias TRIPS sutarties nuostatas, atskiros šalys dažnai bijodavo arba atsakomųjų išsivysčiusių šalių veiksmų, arba poveikio savo reputacijai, susijusio su privalomų licencijų išdavimu; pabrėžia, kad privalomos licencijos taikomos patentams tik kaip vienai iš intelektinės nuosavybės teisių (INT) kategorijų, tačiau kitoms INT kategorijoms, pvz., duomenų apsaugai ir komercinėms paslaptims, kurios gali trukdyti didinti reikalingų medicinos reikmenų gamybos pajėgumus, privalomos licencijos netaikomos;
20. pabrėžia, kad tokie esamų lanksčių TRIPS sutarties nuostatų trūkumai yra rimta priežastis papildomam laikinam atidėjimui priimti, siekiant išplėsti jų taikymo sritį ir išvengti apsunkinančių sąlygų bei administracinių procedūrų, kurios labai trukdo gamybos pajėgumų plėtrai;
21. visų pirma pažymi, kad Bolivija neseniai pasirašė pasirinkimo pirkti sandorio sutartį su Kanados įmone „Biolyse“, siekdama importuoti milijonus vienos dozės „Johnson & Johnson“ vakcinų generinio varianto dozių, kad būtų paskiepyta didelė jos gyventojų dalis, jei įmonei „Biolyse“ būtų leista gaminti šią vakciną pagal privalomą licenciją ir pagal dabartines TRIPS sutarties lankstumo galimybes; tačiau atkreipia dėmesį į tai, kad šiam pasirinkimo pirkti sandoriui įgyvendinti gali prireikti neproporcingai daug laiko ir išteklių dėl procedūrinių reikalavimų, kuriais grindžiamos šios „lankstumo galimybės“, sudėtingumo; pabrėžia, kad iš šio pavyzdžio matyti, jog su intelektinės nuosavybės teisėmis susijusios problemos iš tiesų trukdo toliau didinti visuotinius vakcinų gamybos pajėgumus;
22. pabrėžia, kad naujasis su COVID-19 susijęs TRIPS sutarties įsipareigojimų atidėjimas yra tik viena iš daugelio sąlygų sprendžiant dabartinę ekstremaliąją situaciją; pabrėžia, kad taip pat būtina, jog dabartiniai vakcinų gamintojai dalytųsi savo technologijomis ir gamybos būdais atsižvelgiant į tai, kad įsipareigojimų atidėjimas yra panašus į leidimą naudotis sudėtingu receptu, o technologijų perdavimas panašus į dalijimąsi praktine patirtimi ir įgūdžiais, reikalingais jį įgyvendinti;
23. atsižvelgdamas į tai palankiai vertina per 2021 m. gegužės 20 d. Tarptautinės prekybos komiteto posėdį PPO generalinio direktoriaus Ngozi Okonjo-Iweala pateiktas deklaracijas, kuriose teigiama, kad esamas TRIPS sutarties lankstumas yra pernelyg apsunkinantis ir turėtų būti didesnis; pažymi, kad visgi naujojo TRIPS sutarties įsipareigojimų atidėjimo nepakanka ir reikia skubiai priimti visapusišką strategiją, kuri, *inter alia*, apimtų geresnį technologijų perdavimą su potencialiais gamintojais;
24. pabrėžia, kad, priešingai nei teigia pramonės atstovai, ir kaip buvo pabrėžta

naujausiame PPO organizuotame posėdyje² dėl vakcinų, tokios besivystančios šalys kaip Brazilija, Argentina, Indija, Tailandas, Pietų Afrika, Pakistanas ir Bangladešas gali patikimai įgyvendinti gamybos pajėgumų didinimą, kadangi šios šalys atitinka bent vieną iš dviejų sąlygų: visų pirma, ten įsikūrusios įmonės jau turi praktinės patirties, kaip gaminti kai kurias šiuo metu sukurtas vakcinas (kaip yra su „AstraZeneca“ vakcina Brazilijoje ir Indijoje) arba jos sukūrė technologiją savo šalyje (kaip buvo su „Bharat Biotech“ vakcina Indijoje); ir antra, šiose šalyse yra kritinė masė farmacijos bendrovių, turinčių gamybos pajėgumų;

25. pabrėžia, kad Komisija iki šiol daugiausia dėmesio skyrė tam, kad paskatintų Vakarų vakcinų gamintojus visiškai savanoriškai pasidalyti technologijomis ir licencijomis; šiuo atžvilgiu labai apgailestauja dėl to, kad iki šiol nė viena vakcinas gaminančių farmacijos bendrovių nepasidalijo savo technologijomis, praktine patirtimi ir mokslinių tyrimų rezultatais su COVID-19 technologinės prieigos rezervu arba PSO COVID-19 iRNR vakcinų technologijų perdavimo centru, pabrėždamas savanoriškų ir pramonės kontroliuojamų metodų nepakankamumą;
26. prašo, kad Komisija pasinaudotų visais turimais įgaliojimais ir galimybėmis, įskaitant prievartą, jei būtina, siekiant užtikrinti, kad bendrovės su viso pasaulio, ypač mažų ir vidutinių pajamų šalių, potencialiais gamintojais dalytųsi technologijomis ir praktine patirtimi, susijusia su COVID-19 medicinos reikmenimis, tokiais kaip terapiniai vaistai, diagnostika ir vakcinos;
27. apgailestaudamas atkreipia dėmesį į tai, kad naujai pateikti duomenys rodo, jog dabartiniai patvirtintų COVID-19 vakcinų gamintojai atsisakė kelių potencialių generinių vaistų gamintojų ES ir užsienyje pasiūlymų išplėsti gamybą;
28. yra susirūpinęs dėl įvairių tipų tiesioginių ar netiesioginių vakcinų ar pagrindinių žaliavų ir kitų pagrindinių šalių gamintojų išteklių eksporto apribojimų bei pabrėžia, kad tai kelia pavojų sparčiam pasauliniam vakcinų gamybos pajėgumų didinimui; primygtinai ragina Komisiją bendradarbiauti su šalimis gamintojomis, kad būtų sparčiai pašalintos eksporto kliūtys, ir pakeisti savo eksporto leidimų tvarką eksporto skaidrumo reikalavimais; primygtinai reikalauja gauti savalaikę ir visapusišką prieigą prie tokių duomenų; apgailestauja, kad Komisija pasinaudojo skaidrumo ir kontrolės mechanizmu, kad užblokuotų eksportą į trečiąsias šalis, nes tai galėtų sukelti domino efektą, kuris pakenktų atviroms pasaulinėms tiekimo grandinėms;
29. pabrėžia, kad TRIPS sutarties įsipareigojimų atidėjimas galėtų būti labai svarbus įvairinant žaliavų, tokių kaip lipidų nanodalelės ir bioreaktorių maišeliai, gamybą ir tiekimą, kadangi jų gamybos ir tiekimo situacija yra įtempta;
30. pabrėžia, kad jei vakcinos nuo COVID-19 ir jo atmainų yra laikomos visuotinėmis viešosiomis gėrybėmis, reikia kuo skubiau sutelkti daugiašales pastangas tam, kad sparčiai ir nuolat būtų didinami pasauliniai gamybos pajėgumai ir kad būtų užtikrintas privalomas technologijų perdavimas; ragina sukurti struktūrines platformas, kuriomis

² Pasaulinės C19 vakcinų tiekimo grandinės ir gamybos aukščiausiojo lygio susitikimas, vykęs 2021 m. kovo 8–9 d.

daugiau šalių būtų galima sparčiai didinti vakcinų gamybą;

31. laikosi nuomonės, kad atsižvelgdama į tą tikslą ES turėtų skubiai skatinti sudaryti daugiašalius susitarimus PPO lygmeniu, įskaitant, kaip neseniai pasiūlė Europos Vadovų Tarybos pirmininkas, sutartį dėl pandemijų, kuri būtų sveikatos srities ir prekybos iniciatyvos dalimi ir būtų priimta 2021 m. lapkričio mėn. per dvyliką ministrų konferenciją, taip pat per kitą PSO generalinę asamblėją; pabrėžia, kad ši iniciatyva papildo TRIPS sutarties įsipareigojimų atidėjimą, bet jo nepakeičia;
32. primygtinai ragina ES, bendradarbiaujant su tokiais partneriais kaip JAV ir COVID-19 TRIPS sutarties įsipareigojimų atidėjimo pasiūlymo šalininkais, pateikti bendrą daugiašalę iniciatyvą, skirtą parengti išsamų Vakarų farmacijos bendrovių ir jų kolegų planą, prižiūrimą ir garantuotą atitinkamų vyriausybių, kad būtų galima pagerinti pasaulinį vakcinų tiekimą;
33. mano, kad ES gali ir turėtų vienašališkai prisidėti prie tokių pastangų užtikrindama, kad būsiami išankstinio pirkimo susitarimai būtų išsamiai atskleisti ir apimtų privalomas nuostatas dėl atvirų ir neišimtinių pasaulinių licencijų, patentų suvienijimų, dalijimosi praktine patirtimi, komercinių paslapčių netaikymo, nuosavybės teise saugomų duomenų ir įsipareigojimų dėl technologijų perdavimo;
34. primygtinai ragina Komisiją remti PSO COVID-19 technologinės prieigos rezervą ir aktyviai dėti pastangas siekiant užtikrinti, kad vakcinų gamintojai pasidalytų intelektine nuosavybe ir technologijomis pasitelkdami šį daugiašalį mechanizmą; prašo Komisijos nustatyti ir paremti potencialius gamintojus, kurie išreiškė norą padidinti vakcinų ir kitų su COVID-19 susijusių medicinos reikmenų gamybą, kad šiems gamintojams būtų suteiktos neišimtinės licencijos ir jie galėtų pradėti juos gaminti kuo greičiau; prašo Komisijos iki 2021 m. rugsėjo mėn. pateikti Parlamentui ataskaitą apie šių pastangų rezultatus;
35. palankiai vertina JAV J. Bideno ir K. Harris administracijos sprendimą paremti COVID-19 vakcinų intelektinės nuosavybės apsaugos atšaukimą; atkreipia dėmesį į tai, kad vyriausybės turėtų tikėtis, kad PPO taisyklės, susijusios su patentais, komercinėmis paslaptimis ir kita pagrindine intelektine nuosavybe, reikalingos remti gamybą ir tiekimą, nebus kliūtis gerinant prieigą prie COVID-19 vakcinų ir kad šie lūkesčiai turėtų pasitvirtinti priėmus sustabdymo politinę deklaraciją, pagal kurią šalys per pandemiją susilaikys nuo bet kokių su vakcinomis susijusių veiksmų;
36. primygtinai ragina ES konstruktyviai ir aktyviai dalyvauti dokumentais grindžiamose derybose dėl laikino TRIPS sutarties įsipareigojimų atidėjimo visiems reikmenims ir technologijoms, įskaitant vakcinas, gydymo būdus ir diagnostiką, reikalingus reaguoti į COVID-19 pandemiją, ir šiuo tikslu išduoti derybų įgaliojimus atsižvelgiant į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 218 straipsnio 9 dalį; primygtinai ragina visus PPO narius kuo greičiau ir ne vėliau kaip iki kito 2021 m. lapkričio mėn. PPO ministrų tarybos posėdžio užbaigti derybas ir pasiekti reikšmingos pažangos per kitus 2021 m. birželio ir spalio mėn. TRIPS tarybos posėdžius;
37. primygtinai ragina ES atsisakyti bet kokių teisinių procesų PPO arba pagal laisvosios prekybos ir investicijų susitarimus prieš šalis, pažeidžiančias TRIPS sutarties nuostatas, priimant politikos priemones, skirtas išplėsti prieigą prie su COVID-19 susijusių

medicinos reikmenų; todėl prašo ES, prieš priimant susitarimą dėl su COVID-19 susijusio TRIPS sutarties įsipareigojimų atidėjimo, kaip laikinąją apsaugos priemonę pasiūlyti nedelsiant paskelbti PPO politinę deklaraciją dėl sustabdymo dėl bet kokių veiksmų, susijusių su vakcinomis ir kitais būtiniaisiais medicinos reikmenimis siekiant įveikti pandemiją;

III. Sąlygų pagerinti pasirengimą būsimoms visuotinėms ekstremaliosioms sveikatos situacijoms nustatymas

38. pabrėžia, kad tarptautinės prekybos valdymui tenka svarbus vaidmuo siekiant sparčiai plėtoti medicininį gydymą ir vakcinas, greitai didinti gamybą, kurti atsparias pasaulines tiekimo grandines ir užtikrinti vienodas patekimo į rinką galimybes visam pasauliui; pabrėžia, kad dabartinė pandemija turi paskatinti tvirtesnę tarptautinę bendradarbiavimą kovojant su būsimomis ekstremaliosiomis sveikatos situacijomis ir geresnę visuotinę pasirengimą joms; primygtinai ragina Komisiją spręsti Tarpvyriausybines mokslinės politinės biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų platformos (IPBES) ataskaitose apie biologinę įvairovę ir pandemijas nurodytas pagrindines priežastis, visų pirma didelį vis gilesnę pasaulinių tiekimo grandinių poveikį biologinės įvairovės nykimui ir biosferos degradacijai ir jų svarbų vaidmenį didinant zoonozijų dažnį ir intensyvumą;
39. be to, atkreipia dėmesį į tai, kad, tikėtina, jog ateityje naujos COVID-19 ir kitų zoonozijų atmainos gali tapti įprastu reiškiniu, todėl labai svarbu skubiai parengti finansavimo modelį, kad būtų galima kurti ir platinti visuotines viešąsias gėrybes, tokias kaip vakcinos ir kitos būtinos sveikatos technologijos; pabrėžia, kad pagal šį modelį turėtų peržiūrėta pasaulinė intelektinės nuosavybės teisių strategija dėl būsimų pandemijų ir pereita nuo modelio, pagrįsto išskirtinėmis teisėmis, prie novatoriškų metodų, tokių kaip prizų modeliai, grindžiami serijinės prekių gamybos atsiejimu nuo išlaidų, susijusių su moksliniais tyrimais ir plėtra;
40. pabrėžia, kad bet kokie būsimi daugiašaliai susitarimai, skirti pagerinti pasirengimą būsimoms visuotinėms ekstremaliosioms sveikatos situacijoms, turėtų apimti, viena vertus, į poreikį orientuotą požiūrį į paklausą, teikiant bendrą finansavimą ir atliekant pasauliniu mastu koordinuojamus išankstinius pirkimus, ir, kita vertus, integruotą ir koordinuotą su pasiūla susijusią strategiją, skirtą padidinti visą vertės grandinę, remiantis atviruoju mokslu, atviromis ir neišimtinomis pasaulinėmis licencijomis ir privalomais technologijų perdavimo mechanizmais;
41. ragina Komisiją iš naujo įvertinti TRIPS+ įsipareigojimus ES prekybos susitarimuose, atsižvelgiant į įgytą patirtį, nes šios nuostatos yra labiau ribojančios nei TRIPS susitarimas; be to, prašo Komisijos ir Tarybos vėl pradėti taikyti TRIPS sutarties 31a straipsnį, kad prireikus ateityje galėtų visapusiškai naudotis TRIPS sutarties lankstumu;
-
- ◦
42. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Komisijai, Pasaulio prekybos organizacijai ir Pasaulio sveikatos organizacijai.